

5.8 Zvláštní použití εἶμι

Slovesa ἐστὶν a εἶσιν obvykle znamenají „on/on/ono je“ a „oni/on jsou“. Když se nacházejí na začátku věty, tak buď vypovídají o existenci nějaké skutečnosti nebo chceme-li vyjádřit, že něco existuje; anebo pro vyjádření toho, že někde něco je, někde se něco nachází.¹

např. ὁ τυφλὸς ἐστὶν ἐν τῇ συναγωγῇ - [Ten] Slepý člověk je v synagoze.

ἐστὶν τυφλὸς ἐν τῇ συναγωγῇ - V synagoze je [nějaký] slepý člověk.

Podstatná jména jako doplňky

Už jsme se seznámili s použitím adjektiva jako *doplňku*, přičemž jsme poukázali na to, že adjektivum není předmětem, ale shoduje se s podstatným jménem, které popisuje, a proto bude v nominativu. Tak „syn je dobrý“ je:

ὁ υἱὸς ἐστὶν ἀγαθὸς *nebo* ἀγαθὸς ἐστὶν ὁ υἱὸς

Také podstatné jméno může být doplňkem, např. „syn je pánem“

ὁ υἱὸς ἐστὶν ὁ κυριὸς

Všimněte si, že ὁ κυριὸς je zde v nominativu. Není předmětem, ale doplňkem, který dále popisuje ὁ υἱὸς, a proto je ve stejném pádě.

V této situaci je snadné si představit, že ἐστὶν má stejnou funkci jako „rovnítko“: ὁ υἱὸς = ὁ κυριὸς. Je to však trochu složitější, protože „král je soudcem“ není totéž jako „soudce je králem“.

Je proto nutné rozlišovat mezi podmětem a jakýmkoli podstatným jménem, které je doplňkem, ačkoli oboje je v nominativu. Řečtina to dělá následujícím způsobem:

Bud' se podmět nachází před doplňkem

nebo je doplněk uveden bez členu.

Např. Syn je pánem je *bud'* ὁ υἱὸς ἐστὶν ὁ κυριὸς *nebo* κυριὸς ἐστὶν ὁ υἱὸς.

¹ Má tedy význam anglického „there is/there are“.

Důležitá gramatika

Pokud doplněk předchází podmětu,
nemůže mít určitý člen.

Příklady (podměty podtržené)

Mk 2,28: κυριος ἐστιν ὁ υἱος του ἀνθρωπου ... – syn člověka je pánem ...

Jn 1,1: θεος ἦν (= bylo) ὁ λογος – to slovo bylo bohem